

ges újból kitérnem. Azt sem jelenti, hogy a Moore értéktelen. Sőt, azt is igen értékesnek tartom.

Meg kell azonban állapítanom, hogy, míg Szász-Schwarz elmélete, amelynek csak egy része, csak váza, az említett 3 elem megkülönböztetése, a kérdést a maga velejében, a maga értelmében fogja meg, és e mellett olyan jelenségeket és igazságokat tár fel, amelyek a jog belső szerkezetének eddig rejtve maradt, észre nem vett, titkai voltak, — addig Moórnak a fenti megállapításokban kimerülő, azoknál megálló, bár tetszetős és formailag igaz, elmélete a jogi személynek csak a külső képét, csak külső képének a kifejtését, adja.

A „beszámítási pont” és a „képviselőlet” a jogi személynek csak a külsősége, csak a külső konstrukciója, de nem felelet arra a nehéz kérdésre, hogy lényegileg, tartalmilag, bensőleg a jogi személy mi, — nem megoldása az igazi problémának.

Ennyit akartam kiigazító utóiratként füzetem megállapításaihoz hozzátenni.

Gergely: Devizajog. Ifj. dr. Gergely Ernő, budapesti ügyvéd „Magán- és büntető devizajog” cím alatt bocsátotta közre devizajogi két munkájának egyesített második kiadását. Az a körülmény, hogy két éven belül második kiadásra került sor, a mű használhatóságának legjobb bizonyítéka. Azt hisszük, hogy ez a kiadás is nagy kedveltségnek fog örüdni, miután lényegesen többet és jobbat tartalmaz, mint az első kiadás.

A mű szinte kiegészítője Óvári Papp Zoltán és Szász István legutóbbi megjelent könyveinek. Óvári Papp könyve a devizagazdálkodásnak inkább általános kereteit tárja fel, amely keretekbe bele kell illeszteni az illető rendeletek és nemzeti banki körlevelek által megállapított részletes rendelkezéseket, Szász műve pedig a nemzetközi forgalmat és clearingszerződéseket tárgyalja, amelyekkel Gergely könyve igen keveset foglalkozik.

A mű első része a devizajog magánjogát tárgyalja kissé rapszódikus és nehezen áttekinthető rendszerben. Legértékesebb ennek a résznek első és az utolsó három fejezete. Amaz részletesen elemzi az általános tiltó (korlátozó) jogszabályokat, az utóbbi három a behajtási s különösen a végrehajtási jogszabályokat, fizetési és behajtási engedély megszerzése körüli eljárást tárgyalja; oly kérdéseket, melyek a gyakorlat szempontjából elsősorban jelentősek.

A közbeeső fejezetek elemzik elsősorban a hosszúlejárátú, azután pedig a rövid- és középlejárátú, valamint a hitelrögzítés alá nem eső tartozásokat. Külön fejezet foglalkozik az aranytartozásokkal, úgyszintén a külföldi értékek bejelentésére irányuló kötelezettséggel, majd áttér a szerző a külföldiekkel szemben fennálló árutartozások kiegyenlítésére s egy külön fejezetben a külföldiek javára megbízott pénzügyintézeteknél vezetett számlák kezelési szabályaira. Ezután ismét visszatér az aranypengőre, a külfölddel szemben lebonyolódó értékpapír-, áru- és:

utazási forgalom szabályaira, hogy külön fejezetben foglalkozzék a külföldi pénznemben kötött és az aranyzáradékos életbiztosítási szerződésekkel, nemkülönben a belföldi és külföldi valuta- és aranytartozások pengő egyenértékének megállapítására vonatkozó szabályokkal. Ez az első rész 14. fejezete a gyakorló jogász szempontjából szintén eléggé meg nem becsülhető.

A műnek ezen első, 196 oldalra terjedő részében igen messzemenő és részletes kazuisztikával találkozunk, azonban bizonyos kérdések részletesebb elemzése kívánatos lett volna. Így a transfermoratorium alá eső záloglevelek és kötvények kibocsátásának alapját képező követeléseknek a transfermoratorium folytán történt átalakulása, a transfermoratoriumnak ezekre gyakorolt visszahatása, így többi között az elévülés kérdése nincs kielemezve.

Hallgatással mellőzi szerző azokat a rendkívül érdekes jogi alakulatokat is, amelyek a 3510/1932. M. E. sz. rendelet folytán a külföldi hitelek fokozott biztosítása körül a trustee intézményének megvalósítása és a hitelrögzítő egyezményekkel való egybekapcsolása folytán kialakultak.

A mű második része a büntetőjogi rendelkezéseket tárgyalja.

A mű ezután következő első függeléke a devizajog alapját képező törvények, rendeletek szövegét, a Nemzeti Bank 232. számú körlevelét és a hitelrögzítő egyezményt közli. Néhány jegyzet is van e törvények és rendeletek mellett. Ezeket a jegyzeteket azonban kissé részletesebbekké kellett volna tenni. Nem kommentárt gondolunk, mert hiszen a kommentár a mű első és második része, hanem ott, ahol a később jogszabály az előbbi megváltoztatta, kívánatos lett volna feltüntetni a változást.

A második függelék több mint száz sűrűn nyomtatott oldalon közli a magánjogi és büntetőjogi bírói határozatokat, melyek módot adnak arra, hogy a jogszabályoknak konkrét esetekben való kialakulását az érdeklődő szintén tanulmányozás tárgyává tegye.

Műdön még megemlítjük, hogy a mű betűsoros tárgymutatóval is fel van szerelve, hangsúlyozzuk, hogy a mű a gyakorlat emberének nélkülözhetetlen

Ny.

Polgári Jogeset lexikon (Magánjog, Hiteljog, Eljárásijog) Dr. Oswald István előszavával. Szerkesztették: Dr. Moldoványi István, Dr. Sárffy Andor, Dr. vitéz Szentkuthy István, Dr. Bernhard Miksa, Dr. Pásztor Géza, Dr. Kertész Sándor. 1937. Grill Károly könyvkiadóvállalat kiadása. A könyv részletes ismertetésére legközelebbi számunkban visszatérünk.
